

MUDr. Petr Křepelka: Svobodná vůle ženy v indikaci císařského řezu
Doc. MUDr. Jiří Šimek: oponentský posudek disertační práce

Práce se zabývá vysoce aktuálním tématem současné lékařské etiky, otázkou do jaké míry může žena uplatnit svou svobodnou vůli při rozhodování o císařském řezu. Teoretický rozbor je doplněn dvaceti ilustrativními kasuistikami. Vlastní teoretická práce je na 116 stranách rozčleněna do 11 kapitol. Prvních sedm kapitol obsahuje vlastní etickou reflexi problému, zbývající kapitoly popisují problém z medicínského hlediska. Práce je doplněna 169 citacemi, převážně v anglickém jazyce, citace se týkají filosofických i medicínských stránek problému.

Struktura práce odpovídá tématu. Na jedné straně shrnuje dostupné relevantní etické koncepce a jejich pojmosloví, na druhé straně se zabývá i medicínskou stránkou problému. Výběrem témat a propojením filosofických a medicínských stránek věci práce splňuje nároky kladené na disertační práci v oblasti bioetiky. Text je čtivý a přehledný. Autor prokázal, že je schopný odvést kvalitní vědeckou práci v oblasti bioetiky.

Úkolem oponenta je upozorňovat na slabé stránky práce. Text MUDr. Křepelky trpí přílišnou eklektičností. Tím míním volné řazení relevantních témat vedle sebe, bez vážnějšího pokusu o jejich zhodnocení z nějakého sjednocujícího hlediska. Tak se stalo, že v závěru 3. kapitoly (Dignita lidského plodu) má autor tvrzení, které z předchozího textu nevyplývá a čtenáři není zcela jasné, jak k němu autor dospěl. S tvrzením „ač je dignita plodu vysoká a blíží se absolutní hodnotě lidské osoby, nemůže převážit dignitu skutečné osoby, kterou je subjekt těhotné ženy“ je možné souhlasit, ale je též možné nesouhlasit, například autorem zmíněná doktrína ontologického personalismu je s ním v rozporu. V tomto závěru je zopakovaná úvodní teze, o to víc by bylo žádoucí ukázat, jak autor sám k tomuto závěru dospěl. V dalším textu opakovaně stojí autor na pozici gradualismu, proti tomu nelze mít námitky, jenom by mohl někde vysvětlit, proč právě toto stanovisko považuje za věci nejpřiměřenější.

Kapitola Autonomie, právo a povinnost se zabývá dnes vysoce kontroverzním tématem. Např. zakládá požadavek neinterference nějakou povinností? I zde by oponent uvítal autorovu vlastní sjednocující a dostupná stanoviska hodnotící argumentaci.

Pozoruhodný je nápad aplikovat Lévinasovo pojetí vztahu k druhému na vztah matka – plod. Autor vzápětí tuto aplikaci zpochybňuje, skutečně je otázka, do jaké míry může plod naplňovat definici Lévinasova druhého. V dalším textu přichází s koncepcí milosrdného Samaritána v plné a minimální verzi a ukazuje, že je do značné míry věcí volby ženy, kterou

z těch verzí bude realizovat. Zde autor přišel s tezí, která je v souladu s převládajícím konsenzem v současné bioetice – v mnoha situacích je rozhodující volba pacienta, ve které etické koncepci se chce pohybovat. (stoický postoj je v souladu s euthanasií i s ukončením život udržující léčby na žádost nemocného, křesťanský postoj je s tím v rozporu). Budoucí matka zřejmě nejdříve převezme zodpovědnost za vývoj plodu (tím, že nepodstoupí interrupci) a později sama rozhoduje o míře své angažovanosti na úrovni minimálního či plného Samaritána nebo dokonce na úrovni Lévinasovského druhého. A odtud by zřejmě měl porodník odvíjet i svůj díl odpovědnosti za péči o dyádu matka-dítě. V kontextech současné bioetiky není možné nutit matku k přijetí silnějšího konceptu, než ke kterému se sama rozhodla.

Závěrem je možné konstatovat, že autor prokázal schopnost pracovat s odbornou literaturou, a že je schopný odvést kvalitní vědeckou práci v oblasti bioetiky.

Proto doporučuji práci k obhajobě.

Otázka k obhajobě: Jak dospěl autor k závěru, že „ač je dignita plodu vysoká a blíží se absolutní hodnotě lidské osoby, nemůže převážit dignitu skutečné osoby, kterou je subjekt těhotné ženy“?

